

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punct. Difficult. 3. An fides stet cum visione beatifica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

debeat; quid evidentia accrescet si dicat se verum dicere?

INSTAT Primò idem. Sicut ex vehementi operatione ignis, evidenter noscitur ejus applicatio, per demonstrationem à posteriori: sic etiam per similem demonstrationem, colligimus veritatem Incarnationis, ex revelatione clara, per intrinsecam & necessariam habitudinem, quam revelatio habet ad suum objectum.

RESPONDETUR. Revelationem habere habitudinem claram, quòd suum objectum manifestet; sed non ostendit clarè, innitendo ipsi ly Deus dixit, connexionem prædicatorum objecti, in illomet ipso.

INSTAT Secundò idem. Evidentia intellectualis, prout condistinguitur ab inevidentia, non potest in alio consistere, nisi in hoc, quòd intellectus convincatur ab ipso objecto, & necessiteretur ad assentiendum: sed quando deducitur Conclusio ex revelatione evidenti, convictus manet intellectus. Ergo.

RESPONSUM. Quando deducitur Conclusio ex revelatione evidenti, assumendo alia principia, in quæ tanquam in motiva non resolvitur fides, infertur evidenter objectum, & per medium, dicens saltem à posteriori, intrinsecam habitudinem medii cum objecto. Quod si assumuntur præcisè principia, in quæ resolvitur fides, non assumitur medium dicens intrinsecam habitudinem cum objecto, sic v. g. fitalicui ignota hæc propositio: Omnis revelatio DEI est vera: si probem illam per hoc, quia Deus dixit, omnem revelationem suam esse veram; æquè est ignota hæc propositio, hoc medio assumpto, ut erat ante; nec enim assumptum est quidquam, quod diceret intrinsecam habitudinem medii cum objecto. Quod si demonstras id aliunde, tum primùm assumes medium dicens intrinsecam habitudinem ad objectum, adeoque aliud clarum.

INSTAT Tertiò. Posito assensu evidenti utriusque Præmissæ, & notitiâ evidenti de bonitate illationis; veritas Conclusionis non potest manere simpliciter obscura. Ergo etiam posito, quod utraque Præmissa sit evidens; non manebit Conclusio obscura, alioquin intellectus, saltem secluso imperio voluntatis, posset dissentiri. Et certè, sicut ex vero non potest sequi nisi verum; sic ex evidentibus, non potest sequi nisi evidens.

RESPONDETUR. Ex dictis, negando scilicet quòd si assentiatur præmissis assensu formaliter fidei, & præcisè ex hoc motivo, quia Deus dixit, evidenter nos assentiri; licet aliunde, & non titulo fidei, possit haberi evidentia.

OBJICITUR Secundò. De facto dari potest actus qui sit ob testimonium, & tamen sit evidens: quia casu, quo sit evidens Deum aliquid dicere; erit ille actus propter dictionem Dei; & tamen erit evidens: si enim non esset evidens,

tunc & esset evidens illud Deum dicere, & non esset evidens: esset quidem evidens, ut supponitur; non esse autem: quia evidentem actum non principialet.

RESPONDETUR. Casu quo mihi sit evidens aliquid Deum dicere; erit ille actus evidens quoad hoc, quod hoc Deus dixerit; non erit tamen evidens evidentia clarificante connexionem prædicati cum subjecto. Unde distinguendæ sunt hæc duæ propositiones: Evidens est Deum dicere, quod sit trinus: & Evidens est Deum esse trinum, ex eo præcisè, quia Deus dicit; illa prior in dicto casu erit vera, posterior falsa. Ulteriùsque distinguendæ sunt evidentia. Una quæ sit intransitiva, & sui, de se; & alia transitiva quæ sit sui, & aliorum. Evidentia quæ habetur quòd hoc DEUS dicat, est evidentia sui & de se, sed non est evidentia sui & aliorum. Unde ulteriùs cum mihi evidens est testimonium; illud testimonium non est respectu sui extrinsecum, sed intrinsecum, adeoque non est illuc evidentia, præcisè ratione alicujus extrinseci: neque enim testimonium de seipso restatur, sed manifestat se. Et tamen in præsentia quæritur de testimonio, non comparato ad seipsum, sed de comparato ad objectum.

INSTABIS. De facto in cælo videtur clarè objectum, & tamen non nisi ex præcisa ratione testimonii Divini.

RESPONDETUR. Negando antecedens. Videtur enim objectum, non ex præcisa ratione testimonii, sed quia stat simul cum visione, quæ visio est manifestativa prædicatorum intrinsecorum, & veritatis, ut est in se.

OBJICIT Tertiò Recent. Suar. Veracitas Divina est medium intrinsecum rei dictæ. Quod ipsum probatur. Quia veracitas Divina includit duo: Veritatem in cognoscendo, & Veritatem in dicendo. Jam autem veritas in dicendo & cognoscendo, habet intrinsecam connexionem cum re dicta. Veritas enim in cognoscendo, cum sit cognitio rei revelatæ, est quædam illius representatio: ac proinde habet intrinsecam connexionem cum representato: Veritas etiam in dicendo, cum sit virtus naturalis; habet necessariam connexionem cum objecto.

RESPONDETUR. Veracitatem divinam esse medium intrinsecum, saltem à posteriori rei noscendæ. In quantum illa ulteriùs demonstrari potest; sed non ex præcise prædicato testimonii.

Punctum Difficultatis 3.

An Fides stet cum visione beatifica?

NON est quaestio: An de facto fides stet cum visione beata. Consentiant enim Theologi de facto visionem beatam non stare cum fide ex 1. ad Corinth. 30. ubi dicit Nos nunc videre in speculo, & in ægminate; tunc autem facie ad faciem: & tunc evacuabitur inquit quod imper-

imperfectum est. Estque hæc positio Communis Theologorum. Adducit tamen Valentia hinc disp. 1. quæst. 5. punct. 2. Auctoritatem Irenæi ex lib. 2. c. 47. & ex lib. 4. c. 25. *Paulus inquit omnibus cæteris evacuatis, manere fidem, spem, dilectionem.* Similia habet Tertullianus. Sed eo loco non docet Paulus quod fides sit mansura in cælo, dicit enim quod non sumus visuri in ænigmate, & quod evacuandum sit id quod imperfectum est. Ly autem *Nunc* positum referendum est, non ad vitam futuram, sed ad præsentem. Autoritas autem Irenæi hoc solum vult, quod fides sit mansura, secundum communem rationem assensus firmi. Utenim loquitur lib. illo citato. *Fides quæ est inquit ad Magistrum nostrum, permanet firma.* Nec est item difficultas in hoc: an de facto maneat habitus fidei in Patria. Consentiunt enim Theologi, de facto non manere: colligiturque id ex illo Apostoli loco. Suadentque congruentiæ. Quia habitus fidei in ordine supernaturali, datur per modum intellectus supernaturalis, supernaturali notitiæ noscitur; & quia succedit lumen gloriæ, non erit tamen necessitas habitus fidei. Datur idem fides habitualis, ut præluceat meritivæ voluntati supernaturali; quia autem in cælo nullum meritum; & quia prælucescentia hæc actibus voluntatis, perfectius haberi potest à lumine gloriæ; sit ut desinat necessitas habitualis fidei. Tota difficultas est; An de potentia absoluta possint secum stare visio & fides? Affirmat Suarez Hurtadus Koninck hinc disp. 11. dub. 1. Arriaga. Petrus à S. Joseph. & alii. Negat Lugo disp. 17. Sect. 3. num. 27. Amicus cum distinctione hinc disp. 11. Sect. 2. & alii.

DICENDUM est. *Non apparere implicantiæ, quare cum visione, non possit stare fides.*

PROBATUR Primò. Quia nulla adferri potest in hoc implicantiæ.

PROBATUR Secundò. Quia per nos possunt secum stare divinitus forma rationalis, & irrationalis in eadem materia. Peccatum item & gratia in eadem anima; & alia similia. Ergo etiam poterunt secum stare fides & visio.

PROBATUR Tertiò. Ea solum non possunt secum stare, quæ contradictoriè opponuntur, qualis non est oppositio inter visionem & fidem; quia & sunt formæ seu actus positivi; & non procedunt ratione ejusdem, licet procedant de eodem. Semper enim alietas erit, in ratione modi movendi.

Quod attinet ad Fidem habitualem.

OBJICI potest Primò. Ex Lugone: Quia scilicet ille habitus esset otiosus in Patria: ratione enim status beatifici, cui obscurus assensus repugnat, nunquam potest elicere actum suum.

Cum ergo habitus non conservetur nisi in ordine ad operandum, cessante hoc fine, non potest servari talis habitus.

RESPONDETUR. Hanc congruentiam ostendere, quod de facto non maneat habitus fidei in Patria; quia tamen non esset essentialiter frustra, adeoque non otiosus essentialiter; posset enim saltem divinitus principiare actus fidei, manereque in testimonium militantis Ecclesiæ; ad eum plane modum quo Milites etiam senes, servant arma quibus usi; Rursus non pauci Doctores docent in Patria manere fortitudinem, & tamen nulla illic adversa quæ tolerentur, docent manere castitatem, & tamen illa nulla rebellio corporis. Ergo necessaria est ulterior restrictio, quod etiam de facto aliquis habitus non detur. Imò posset aliquis etiam presentis habitus fidei invenire necessitatem in Patria, ad credendum scilicet ea, quæ aliàs à Sanctis non videntur, & tamen revelantur.

OBJICITUR Secundò ex Epdema. Habitus infusi producuntur & servantur ad exigentiam gratiæ. Cum ergo gratia in cælo ex natura sua exigat perpetuitatem, & inamissibilitatem illius status; per consequens exigit, quod habitus fidei nunquam amplius operetur; cessante autem hac exigentiâ gratiæ; imò posita exigentiâ ejusdem gratiæ contrariâ, non posset jam Deus conservare habitum fidei.

RESPONDETUR. Non implicare contradictionem ut servetur habitus fidei, etiam sine illa, imò & contra exigentiam gratiæ. Negatur item quod fides stare non possit, etiam cum inamissibilitate gratiæ.

OBJICITUR Tertiò. Beatitudo est status omni aggregatione bonorum perfectus; quod falsum esset, si in Beatis haberetur fides: haberent enim obscuritatem & inevidentiam, quæ secum trahit aliquam formidinem.

RESPONDETUR. Beatitudinem esse statum omni aggregatione bonorum perfectum, sed sibi debitum. Negatur autem esse debitum, idque per exigentiam indispensabilem, ne sit habitus fidei in Beatis. Argumentum ut sonat, multum præbat: probat enim quod nihil sit, quod non videant Beati in Deo, eò quod ignorantia excludatur à statu omni aggregatione bonorum perfectò.

OBJICITUR Quartò. Sublato & impossibili reddito, ex suppositione objecto formali attributionis alicujus habitus, & ipse habitus ex suppositione illa impossibilis redditur: sicut etiam si simpliciter objectum formale attributionis redderetur impossibile, redderetur simpliciter impossibile ille habitus. Sed in Beatis, ex suppositione, redditur impossibile formale objectum attributionis fidei, nempe veritas prima obscurè attestans. Ergo.

RESPONDETUR. Negando minorem: quia diverso respectu potest esse veritas prima nota, diverso

verbo respectu potest esse obscura; adeoque manere objectum attributionis.

OBJICITUR Quintò, Communis est sententia manere habitum fidei in Beatis.

RESPONDETUR. Illam procedere de eo, quod de facto est: idque ex congruentiis supra allatis, non autem de eo quod possibile est.

Quod attinet ad compossibilitatem actus fidei & visionis in contra.

OBJICIT PRIMò Amicus. Quia forma testimonium fidei, nullam novam cognoscibilitatem adfert objecto, viso in Verbo ut in objecto clarè manifestante. Nam ita videre objectum in verbo, est videre illud ut in attestante: est enim visio Beata, clara quædam locutio: & sicut unus Angelus loquitur alteri manifestando illi secretum cordis sui; sic Deus loquitur Beato, manifestando illi intima sua, quod agnoscit Psalm. 88. *Locutus es in visione Sanctis tuis.* Ergo cum obscurum testimonium, præter attestationem Dei, quæ est formale motivum, nihil adferat, nisi puram negationem evidentiæ, quæ idonea non est ut intellectum moveat ad novum assensum; nullam novam adfert cognoscibilitatem, ratione cuius possit intellectum beati ad novum assensum movere.

RESPONDETUR. Negando quod implicet contradictionem, duos actus simul esse, quantumvis unus non adferat novam cognoscibilitatem. Et si non implicat duos actus simul esse de eodem objecto, & ex eodem motivo, planè non nisi solo numero differentes; non implicabit etiam simul esse actus duos, quantumvis nullam novam cognoscibilitatem, alter, adferat objecti. Et sicut non implicat contradictionem informari subiectum duabus albedinibus; quantumvis una nihil plus adferat, quod non habeat altera; sic nec implicabit simul esse duos actus, quantumvis unus in circumstantia aliis, nullam novam cognoscibilitatem adferat: allatus cæteroqui, si hic alter abesset. Sed pone implicare contradictionem duos actus non adherentes diversam cognoscibilitatem simul secum stare: id non nisi verum esset tunc, sineque quoad modum; diversa esset cognoscitivitas in altero actu. Certè autem actus fidei, diverso, quia obscuro modo, attingit objectum, quo modo, non attingit visio. Unde & illic diversitas est, in modo attestationis.

OBJICITUR Secundò & Koninck Finis agentis est, per formam productum assimilare sibi passum: hinc nullum agens potest naturaliter ullam formam producere in Subiecto, quod jam est actuatum ante aliquam formam; quæ naturaliter vel eminenter, continet perfectionem illius formæ: Nam calidum ut duo, non potest calefacere ut quatuor. Quod si agens reperi-

at formam quæ ex parte continet perfectionem formæ inducendæ, adhuc agens; modo subiectum sit capax formæ, potest in illud agere; sic calidum ut sex, potest calefacere ut quatuor. Cum ergo tota perfectio quæ haberi potest ab actu fidei, reperiatur in visione, non potest cum illa stare fides. Visio autem potest supervenire fidei: quia visionis perfectionem non nisi inchoatam, continet fides.

RESPONDETUR. Argumentum probare, quòd id fieri non possit naturaliter. Nam non est dubium, quòd calidum ut duo, possit agere miraculosè in calidum ut quatuor. Rursus argumentum multum probat: quia probat abstractivam noticiam de Deo, non posse stare cum visione: continet enim perfectionem abstractivæ, visio. Quod si abstractiva notitia & visio ex eo secum coherere possunt: quia alio modo, idem attingit abstractiva; poterit etiam stare fides cum visione: convenit enim etiam illi, aliteras modi agendi, à visione. Addit Lugo, quòd si applicetur calidum ut duo, ad calidum ut quatuor, simul utrumque agere potest. Ergo stando in similitudine, si non præcedat visio fidem, & principia simul utrisque applicentur, poterit esse simul visio & fides.

OBJICITUR Tertiò ex Lug. cuius Argumentum sic disponi potest. Implicat quòd intellectus moveatur ad aliquem assensum sine motivo sufficienti: Sed posita visione, non habetur sufficienti motivum fidei: quia hæc repugnantia non est repugnantia ex solo defectu virtutis in causa efficiendi, sed ex ipsa repugnantia formarum; ut posita plenà possessione, boni, non potest procedi ad desiderium ejusdem, vel electionem mediorum, quibus illud bonum procuretur. Ergo etiam posita plenissima possessione veri, in seipso immediatè, non potest dari usus medii, ad id verum comparandum. Ergo nec posita visione, quæ est possessio veri, potest dari fides, quæ est quasi usus medii ad eundem finem. Ergo ulterius posita visione, non datur sufficienti motivum fidei.

RESPONDETUR. Concesso, esse illic repugnantiam ex parte ipsarum formarum, quæ sunt fides & visio; nego esse repugnantiam indispensabilem. Quod attinet ad Antecedens: non demonstratur in hoc argumento, cur eo tempore, cum de facto possidetur bonum, non possit saltem divinitus presentari ut acquisibile: quo casu, cur non poterit etiam elici desiderium. Cur item quando habetur gaudium de possessio bono, non possit dari species, illud representans ut futurum; & cur Deus determinare non possit, & ad habendam hanc speciem, & ad habendum actum desiderii.

OBJICITUR Quartò. Implicat idem affirmari & negari de eodem, & ratione ejusdem; in his enim stat verè contradictio. Sed cum visione staret fides, affirmaretur idem & negaretur de eodem

(1)

eodem, & ratione ejusdem: Nam affirmaretur tunc & negatur ly evidens de eodem objecto, & ratione motivi ejusdem, nempe veritatis primæ, quæ est motivum formale fidei & visionis. Jamque eadem v. g. essentia Divina & esset Beato evidens, & inevidens, ratione ejusdem motivi, hoc est veritatis primæ attestantis.

RESPONDETUR. Quod ex vi quidem ejusdem veritatis primæ, competeret idem objectum videri & non videri, sed competeret ex vi ejusdem veritatis, aliter, & alio modo se habentis. Nempe clarè se manifestantis per ordinem ad visionem, & obscurè attestantis per ordinem ad fidem. Ad eum modum, quo si Sanctus superior dicat inferiori, se aliquid videre in Deo; inferior potest asserenti credere; & tamen credendo attinget veritatem primam obscurè attestantem; quam aliàs ipse clarè videt.

INSTABIS. Hoc ipsum esse quod negatur eandem veritatem primam, respectu ejusdem, posse se habere clarè manifestantem, & non clarè manifestantem. Sicut implicat idem lumen corporale, respectu ejusdem illuminare, & non illuminare, quamvis respectu diverſi objecti, possit non illuminare.

RESPONDETUR. Negando hoc ipsum implicare, quod instantia dicit implicare, restatque probandum. Universaliter autem non sufficit ad contradictionem, ut de eodem verificentur prædicata; sed debent verificari ratione ejusdem, non utcunque, sed eodem modo sumpti, quod hic non habetur. Illud de lumine non tenet: quia non habetur alius ullus modus applicandi luminosi subjecto capaci, & dispositio nisi illuminando. Jam autem sunt varii modi, quibus se applicat veritas prima.

INSTABIS Secundò. Ex præcisa hac additione, quod id faciat veritas prima, alio modo, seu diverſo respectu, salvaretur, quod non repellantur duo contradictoria; dicam enim possibilem esse hircocervum, qui diverſo respectu erit hircus, diverſo respectu cervus.

RESPONDETUR. Negando sequelam Disparitas est. Quia illic ille hircus, esset non hircus ratione ejusdem realitatis, ad quam realitatem in dicta contradictoria attendi debet; adeoque esset adhuc illa entitas hirci, in seipsa, non entitas hirci. Jam autem in præſenti, eadem quidem realiter veritas esset clarè & non clarè repræſentata; sed ratione diverſi modi, & penes quem solum modum, versatur in præſenti tota quæstio. Nec sequetur eandem veritatem primam esse in entitate claram; & in entitate non claram: sed tota diversitas erit, extra illam entitatem, spectabiturque penes extrinsecam, hoc est actus clarè & non clarè repræſentantes veritatem primam, & ipsam veritatem clarè & non clarè attestantem.

INSTABIS. Impossibile esse videri idem oculo corporeo, & non videri oculo corporeo. Ergo

impossibile eriam erit videri idem visione beatâ & non videri visione beatâ.

RESPONDETUR. Disparitatem ex dictis esse: quia non dantur plures modi versandi in visiva, nisi sola visio; hinc si poneretur non visio, esset merè non nisi sublativa visionis. Dantur autem plures modi versandi intellectus. Unde non visio, poterit non procedere ad tollendam visionem, sed includi in alio non nisi ad diverso positivo: positivorum autem, non est contradictio. Quando recurritur, quod hæc sint consequenter contradictoria, ostendi id non potest. Beneque defenditur, contradictoria consequenter non alia esse, nisi quando termino positivo, exprimitur formalitas negativa, qualis est oppositio consequenter ex modo significandi contradictoria, inter tenebras & lucem.

DIFFICULTAS II.

An fides stare possit cum evidentia extrinsecorum Fidei?

Titulus jam est supra explicatus. Sed ut præſens difficultas & subsequens penetrantur, consulenda erunt in simili dicta in Aristotelicis.

Non est tanta difficultas, An idem possit esse creditum & sensu perceptum: nam Apostoli credebant Christum habere verum corpus, hocque ab ipsis exigebat Christus, & tamen ipso Christo monente, ut roborarentur in fide, palpabant & videbant, quoniam Spiritus carnem & ossa non habet. Nec est item tanta difficultas: An qui habet demonstrationem de aliquo objecto, possit successivè de eodem, exercere actum fidei; aliàs nemo Philosophus, posset credere Deum esse. Et si fidei potest succedere visio beatâ: cur eidem v. g. scientia non possit succedere? Nec item est tanta difficultas: An simul possint stare habitus fidei & habitus scientiæ de eodem objecto, aliàs in Metaphysico adulto, baptismus una cum ejus dispositionibus, non adferret habitum fidei. Et si potentia amandi & non amandi, inarra eandem entitatem voluntatis conjungi possunt, cur non poterunt conjungi habitus Metaphysicæ & fidei, qui sunt distincti.

Neque valet si dicas. Non possunt simul esse actus fidei & scientiæ. Ergo nec habitus: quia quorum habituum actus inter se pugnant, illorum etiam actuum habitus, inter se pugnant. Concedo enim inter illos habitus pugnam; sed non per incompatibilitatem; consimilemque, qualis habetur caloris & frigoris in tepido. Unde non potest esse simul v. g. actus amoris Divini, & actus voluntatis homicidii; nihilominus latro conversus; potest habere habitum amoris Divini; & simul habitum illius voluntatis